

SZANOWNI KLIENCI

Poniżej przedstawiamy typową budowę znaczka pocztowego, która została opisana przez Pana Marka Jedziniaka na jego stronie www.kzp.pl. Mamy nadzieję, że przybliży to Państwu problematykę filatelistyczną.

Budowa znaczka

Budowę znaczka pocztowego przedstawia rysunek.

Na znaczkach można wyróżnić następujące elementy:

a - nazwisko projektanta, z oznaczeniem "del."

b - rok produkcji i nazwa drukarni (brak na tym znaczku)

c - nazwisko grawera (jeśli znaczek wydrukowano stalorytem), z oznaczeniem "S.C."

d - nominał (zdarzają się znaczki "beznominałowe", tj. z symbolicznym oznaczeniem nominału np. dla polskich znaczków litera A oznacza znaczek na list krajowy do 20g)

e - nazwa emitenta (najczęściej nazwa kraju lub poczty)

f - rysunek znaczka

g - napis okolicznościowy, często nazwa emisji

h - papier (rodzaj papieru, grubość, faktura itp.), zdarzają się znaczki drukowane na innych materiałach (jedwab, złota folia)

i - ząbkowanie (znaczki mogą być również nieząbkowane, nacinane)

j - guma, czyli klej umieszczony na odwrocie (w większości przypadków są to kleje na bazie wodnej, które należy zwilżyć przed przyklejeniem znaczka, zdarzają się również znaczki samoprzylepne)

Marek Jedziniak

Jak powinny być stemplowane znaczki

Bardzo często do naszego zbioru chcemy włączyć całość pocztową, czyli kompletną przesyłkę ze znaczkami i stemplami. Musimy pamiętać iż jednym z wymogów stawianych "dobrej" całości jest prawidłowe skasowanie znaczków.

Jak takie prawidłowe ostemplowanie powinno wyglądać - popatrzmy na rysunek obok. Obowiązuje tu prosta zasada - na jednym znaczku powinna znajdować się co najwyżej połowa tylko **jednego** stempla. Oczywiście na kopercie czy karcie pocztowej skasowany powinien być każdy znaczek (jeżeli jednak w urzędzie nadawczym któryś ze znaczków zostałby pominięty, to listonosz przed doręczeniem listu powinien przekreślić nieostemplowane znaczki długopisem).

Tak więc jeżeli mamy do wyboru kopertę na której stemple odbito tak jak na przykładzie na rysunku i drugą na której datowniki odbito np. na każdym znaczku powinniśmy do zbioru włączyć tą pierwszą.

Innym wymaganiem jest czytelność stempla - z dobrze odbitego stempla powinniśmy bez trudu i w sposób jednoznaczny odczytać datę i nazwę urzędu pocztowego w którym nadano przesyłkę.

Jeżeli chodzi o odlepione z kopert znaczki, to bardziej wartościowe są te, na których odbito zwykły datownik (z nazwą poczty i datą), zaś ostemplowaniem "drugiej kategorii" jest odbitka linii falistych z wirnika mechanicznego.

Marek Jedziniak

Techniki drukowania znaczków

Technologie drukowania (nie tylko znaczków) najczęściej dzieli się na trzy grupy, w zależności od rodzaju formy drukarskiej:

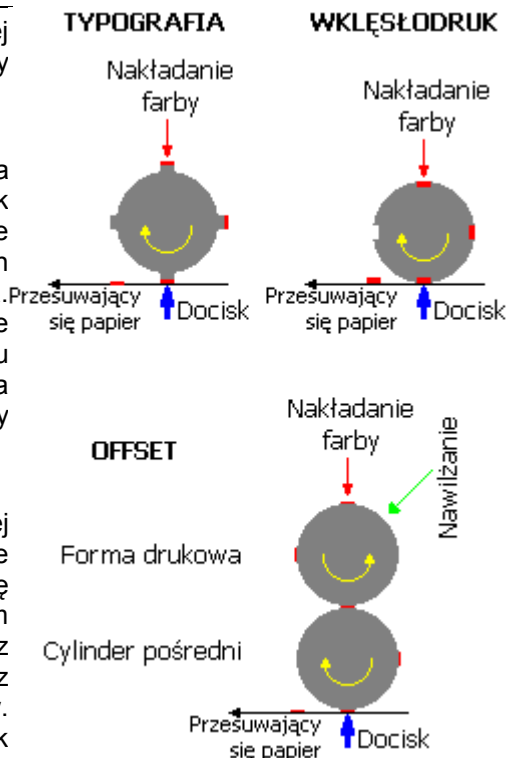
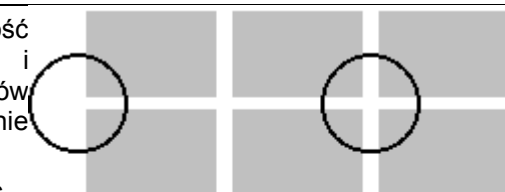
Druk wypukły

Przedstawicielem tej technologii jest typografia. Forma drukowa posiada wypustki składające się na rysunek znaczka. Farba jest nakładana na te miejsca, a następnie przenoszona na papier - w miejscach docisku wypukłych elementów w papierze pojawiają się lekkie wgłębienia. Technika ta działa więc na podobnej zasadzie co odbijanie pieczętek. Typografia nie jest stosowana do druku znaczków już od wielu lat, choć do niedawna była wykorzystywana do drukowania gazet (obecnie gazety drukuje się offsetem).

Druk wklęsły

Dzieli się na rotograviurę (wklęsłodruk rastrowy), w której cała forma drukarska jest przygotowywana automatycznie w postaci rastrowej i na najbardziej szlachetną technikę druku - staloryt (wklęsłodruk stalorytniczny), w którym pierwotna forma drukarska przygotowywana jest poprzez ręczne wyrycie rysunku znaczka w płytce stalowej przez grawera. Forma taka jest następnie powielana poprzez tzw. moletowanie (wyciskanie stalową rolką) tak, aby rysunek pokrył całą formę drukarską (odpowiednia ilość rzędów i kolumn znaczków).

W samym procesie druku farba nakładana jest na formę w miejsca wklęsłe (nadmiar farby jest usuwany specjalnym nożem), a następnie po obrocie cylindra farba przenoszona jest poprzez docisk na papier. W przypadku stalorytu wydruk na papierze jest wypukły - można go wyraźnie wyczuć pod palcem.

Staloryt charakteryzuje się dużą szczegółowością rysunku - czasami grawer ukryje w rysunku znaczka napisy tak małe, że można je odczytać tylko pod szkłem powiększającym. M. in. z tego powodu jest często wykorzystywany do drukowania zabezpieczeń na banknotach i papierach wartościowych.

Ręczne przygotowanie rysunku znaczka jest swego rodzaju sztuką wymagającą nie tylko umiejętności i precyzji, ale i talentu ze strony grawera. Za najlepszego na świecie uznawany jest Polak - Czesław Słania. Rytował on nie tylko polskie znaczki, ale i innych krajów, głównie Szwecji - od 1972r. jest Nadwornym Grawerem Królestwa Szwecji. Ma na swoim koncie już ponad 1000 znaczków!

Druk płaski

Głównym przedstawicielem tej technologii jest druk płaski rastrowy, czyli offset - obecnie wykonuje się nim większość znaczków. W technice tej forma drukarska (w postaci cylindra) przygotowywana jest tak, że po nawilżeniu w niektórych miejscach przyjmuje farbę, w innych nie. Farba z obracającego się cylindra jest następnie przenoszona na drugi cylinder pośredni, a stąd na papier.

Więcej o drukowaniu znaczków można przeczytać w:

- Książce Stefana Jakucewicza "Techniki drukowania znaczków pocztowych", Wydawnictwo Literackie, Kraków 1988.
- Zeszycie szkoleniowym PZF (autor: Zbigniew Piętka) "Jak badać znaczki pocztowe" - część II, Biblioteka dwutygodnika "Filatelista", Warszawa 1987.

Marek Jedziniak